

Tuskův rozsudek smrti nad V4

Viktor Daněk

Nikdo toho neudělal pro konec migračních kvót víc než Donald Tusk, řekl autorovi tohoto textu před lety v Bruselu mimo záznam vysoce postavený diplomat, který byl jednáním osobně přítomen.

Tehdejší šéf Evropské rady Tusk od počátku premiérům zemí z tábora zastánců kvót trpělivě vysvětloval, že povinné přerozdělování žadatelů o azyl Evropu jen rozděluje, tím oslabuje a navíc napomáhá k moci populistům.

Na přelomu let 2017 a 2018, kdy v Česku nastupoval do premiérského křesla Andrej Babiš (ANO), už povinné kvóty většina členských zemí nechtěla, což následně v létě unijní lídři potvrdili v závěrečích summitu, o kterém Babiš později tvrdil, že na něm kvóty spolu s Viktorem Orbánem zastavili sami. Tusk tak fakticky pomohl k politickému vítězství zemím V4, které téma migrace spojilo jako snad nic předtím. Neučinil tak však z lásky k lídrům těchto zemí – spíše jim navzdory.

V Polsku vládl Tuskův hlavní rival – Právo a spravedlnost. V Česku Andrej Babiš, na kterého Donald Tusk vzpomíná ve své deníkové knize Szczerze (česky Upřímně) z roku 2019. Vedle výčtu problémů a kontroverzí o něm neztratil jediné dobré slovo. O Viktoru Orbánovi zase napsal, že sice v Bruselu vystupuje jako inteligentní řečník, v Budapešti ale vládne jako autokrat – ostatně přesně proto

později jako šéf evropských lidovců pomohl Orbánův Fidész nasměrovat ven z formace. A Slovensko se ještě zmítalo v politické krizi po vraždě novináře Jána Kuciaka.

Bylo by naivní očekávat, že se Donald Tusk jako pravděpodobný příští polský premiér bude pokoušet s Viktorem Orbánem a V4 jakkoli spojit. Okamžikem vpádu Ruska na Ukrajinu uskupení upadlo do politického kómatu. Orbán možná doufal, že se ho díky vítězství Směru na Slovensku a vzhledem k vysokým preferencím ANO v Česku možná podaří časem resuscitovat. Pyrrhovo vítězství Práva a spravedlnosti v Polsku ale znamená, že místo kómatu visegrádského pacienta čeká klinická smrt.

Donald Tusk, stane-li skutečně znovu v čele polské vlády, se bude chtít do Bruselu vrátit hlavními dveřmi. S ostruhami z předchozích mandátů bude chtít Varšavu

vytáhnout zpět na výsluní coby lídra východního křídla Unie a nový opěrný bod na ose Berlín–Paříž–Varšava. Dobře ví, že by mu spojení s Viktorem Orbánem stálo jediné v cestě.

Díky mimořádně dobrým vztahům s Polskem se maďarský premiér dříve mohl cítit silný. Vzájemnou podporou si obě země pojistily beztrávnost. Uvalení sankcí podle článku 7 unijních smluv totiž vyžaduje jednomyslnost ostatních států. O polskou kartu Orbán přijde. Možná teď sází na Roberta Fica, se kterým i přes spory z minulosti sdílí pohled na válku na Ukrajině. Fico je ale pragmatik, který se i přes domácí rétoriku vždy choval v Bruselu loajálně a který nebude chtít ohrožit unijní penězovod. Viktora Orbána tak zřejmě čeká nepřijemná izolace.

(Autor je zástupcem ředitele Institutu Europeum)